

ผลกระทบและแนวทางแก้ไขทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19

Economic and social impacts and solutions from the COVID-19 situation

กรรณิการ์ ไกรกิจราษฎร์ และ โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Kannika Kraikitrat and Chot Bodeera

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-Mail : Kannika.kr@psru.ac.th

*****

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 และเพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 พบว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 และแนวทางการแก้ไขทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญและคิดหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญและร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น เพราะถ้าหากเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน ก็จะส่งผลให้ประชากรทั่วโลกได้รับความลำบากในการใช้ชีวิตในภาวะเสี่ยงกับสถานการณ์โควิด-19

คำสำคัญ: ผลกระทบ; แนวทางแก้ไข; เศรษฐกิจและสังคม

Abstracts

This academic article aims were 1) to study the economic and social impact of the COVID-19 situation, and 2) to study economic and social solutions from the COVID-19 situation found that the economic and social impact of the Covid-19 situation and guidelines for economic and social solutions from the COVID-19 situation It is imperative that all countries around the world focus on and come up with solutions to problems that arise. Especially the problems that result in economic and social changes from the Covid-19 situation currently occurring where all parties focus and cooperate in solving various problems that arise because if the economy and society are not restored urgently It will result in the world's population having difficulty living in the risky situation with the COVID-19 situation.

---

* วันที่รับบทความ: 12 มิถุนายน 2565; วันแก้ไขบทความ 28 มิถุนายน 2565; วันตอบรับบทความ: 1 กรกฎาคม 2565

Received: June 12, 2022; Revised: June 28, 2022; Accepted: July 1, 2022

Keywords: Impact; Solutions; Economy and Society

บทนำ

การระบาดระลอกใหม่ของโควิด-19 ที่เริ่มมาตั้งแต่เดือนธันวาคมปีที่แล้ว ก่อให้เกิดความกังวลกับประชาชนไทยอีกครั้งหนึ่ง ทั้งความกังวลจากการติดเชื้อและความกังวลจากผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่จะตามมา อย่างไรก็ตาม การระบาดระลอกใหม่มีความต่างในหลายด้านจากระลอกแรก เริ่มจากจำนวนผู้ติดเชื้อมีจำนวนมากกว่า กระจายไปหลายจังหวัดกว่า แต่ด้านมาตรการจำกัดการระบาดกลับมีความเข้มงวดน้อยกว่าทั้งในแง่จำนวนมาตรการและขนาดของพื้นที่ควบคุม และคาดว่าอาจจะผ่อนคลายนเร็วกว่า (สมชัย จิตสุชน, 2564 : 8) การระบาดของโรคโควิด-19 ที่แพร่กระจายไปทั่วโลกได้สร้างผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานและการค้าระหว่างประเทศทั่วโลก เนื่องจากการปิดพรมแดน และการห้ามเคลื่อนย้ายผู้คน ทำให้การท่องเที่ยวหยุดชะงักอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน และคนหลายล้านคนต้องเผชิญกับโอกาสที่จะตกงาน รัฐบาลทุกประเทศได้ออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างเข้มข้น เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง ความรุนแรงของผลกระทบทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับสองปัจจัย ได้แก่ 1) ระยะเวลาของการจำกัดการเคลื่อนย้ายของผู้คน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ และ 2) ประสิทธิภาพของการตอบสนองทางการเงินในช่วงวิกฤตการณ์ โดยการให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายด้านสุขภาพเพื่อควบคุมการแพร่กระจายของโรค และการสนับสนุนรายได้แก่ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการระบาดใหญ่ จะช่วยลดโอกาสที่เศรษฐกิจจะถดถอยลงได้ (สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP) กองโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค, 2564 : 6) จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมประสบกับภาวะหยุดชะงักลงเหมือนกับทุกพื้นที่ในประเทศไทย แม้ว่าจะได้มีการเยียวยาช่วยเหลือจากภาครัฐ หรือแม้แต่ในท้องถิ่นเองก็ตาม ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลและการปรับตัวที่จะรับกับสถานการณ์วิถีชีวิตใหม่ (New Normal Behavior) ของประชาชนเป็นประเด็นที่ทุกฝ่ายต้องมีความตระหนักและรีบดำเนินการหามาตรการเพื่อเป็นแนวทางในการรับมือกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันจะทำให้วิถีชีวิตของประชาชนกลับมาอยู่ในภาวะปกติพร้อมกับปรับตัวเองกับการดำเนินวิถีชีวิตใหม่ (New Normal Behavior) ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยจากโรคที่อาจจะเกิดขึ้นได้อีกเมื่อใดก็ตาม (สุพัตรา รุ่งรัตน์ และคณะ, 2564 : 77)

นักเศรษฐศาสตร์ทั่วโลกออกมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกว่าจะมีผลกระทบผ่านห่วงโซ่อุปทานโลกจากปัญหาการขาดแคลนแรงงานและวัตถุดิบ เนื่องจากจีนซึ่งเป็นโรงงานผลิตและส่งออกสินค้าชั้นกลางรายใหญ่ของโลก จำเป็นต้องหยุดการผลิตตามที่ทางการจีนมีมาตรการควบคุมอย่างเข้มงวด “อย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน” ต่างจากการระบาดของโรคซาร์สในมณฑลกว่างตุงในปี 2546 โดยเฉพาะการปิดเมืองอู่ฮั่น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการระบาดรวมทั้งเมืองใหญ่อื่น ๆ ต้องไม่ลืมว่าเมืองอู่ฮั่นเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และยานยนต์ เป็นศูนย์กลางการค้าการขนส่งของจีน ทั้งรถไฟและสนามบินที่เชื่อมต่อกับสาย

การบินหลักของโลก จึงไม่น่าแปลกใจที่วิกฤตินี้จะส่งผลกระทบต่อคนข้างรุนแรง อย่างไรก็ตาม ผลกระทบต่อการผลิตอาจต่างกันในแต่ละประเทศขึ้นกับการพึ่งพาวัตถุดิบชั้นกลางจากจีนและความแตกต่างกันของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ส่วนใหญ่มีระบบการผลิตแบบสินค้าคงคลังเท่ากับศูนย์ (Zero Inventory) หรือ Just in time มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบรุนแรงมากกว่า (เสาวณี จันทะพงษ์ และคณะ, 2563 : ออนไลน์) ทั้งนี้ด้วยสถานการณ์การโควิด-19 ที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องผลกระทบและแนวทางแก้ไขทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งบทความวิชาการนี้เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 และเพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19

ผลกระทบคาดว่าจะรุนแรงกว่าชาร์ส

หลายสถาบันคาดว่า COVID-19 จะสร้างมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจสูงกว่ากรณีของโรคซาร์สที่มีจุดกำเนิดที่จีนเช่นกัน โดยครั้งนั้นมีการประเมินว่าทำให้ GDP โลกลดลง 54,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือคิดเป็น 0.14% สำหรับผลกระทบครั้งนี้ ในด้านการค้าโลก รายงานของ UNCTAD (2020) ชี้ว่าดัชนีภาคการผลิต (PMI) ของจีนเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ลดลงต่ำสุดตั้งแต่ปี 2547 และประเมินว่าจะสร้างความเสียหายต่อการส่งออกในห่วงโซ่อุปทาน 50,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยมีผลกระทบมากสุดใน EU (15,600 ล้านดอลลาร์ สรอ.) รองลงมาคือ สหรัฐฯ (5,800 ล้านดอลลาร์ สรอ.) ญี่ปุ่น (5,200 ล้านดอลลาร์ สรอ.) เกาหลี (3,800 ล้านดอลลาร์ สรอ.) เวียดนาม (2,300 ล้านดอลลาร์ สรอ.) ขณะที่ไทยติดอยู่ที่อันดับ 11 ด้วยมูลค่าความเสียหาย 700 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยอุตสาหกรรมผลิตยางและพลาสติก เครื่องมือเครื่องจักร เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์สื่อสาร ยานยนต์ ในไทยเป็นสาขาที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุด

ด้านการท่องเที่ยว สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) ประเมินว่ากรณีที่มีการแพร่ระบาดอยู่ในวงจำกัด รายรับการท่องเที่ยวโลกจะลดลง 63,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยเอเชียจะได้รับผลกระทบสูงสุด รองลงมาคือ ยุโรปอื่น ญี่ปุ่น อิตาลี และเยอรมนี ซึ่งล้วนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของนักท่องเที่ยวจีนขณะที่สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประเมินว่า จะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทยไม่ต่ำกว่า 6 เดือน และสูญเสียรายได้กว่า 2.5 แสนล้านบาท

เหตุผลสำคัญที่ทำให้ผลกระทบครั้งนี้คาดว่าจะมากกว่าในกรณีของการระบาด 3 ครั้งใหญ่ ได้แก่ โรคซาร์ส ไข้หวัดใหญ่ 2009 และโรคเมอร์ส เนื่องจากเศรษฐกิจจีนมีขนาดใหญ่กว่าเดิม รวมทั้งมีความเชื่อมโยงทั้งการค้า การลงทุน การขนส่งกับโลกมากขึ้น ในปี 2561 เศรษฐกิจจีนมีขนาด 16% ของเศรษฐกิจโลก ใหญ่กว่าช่วงการระบาดของซาร์ส 4 เท่า และมีขนาดคิดเป็น 13% ของมูลค่าการส่งออกโลก 39% ของ

การผลิตอุตสาหกรรมโลก และคิดเป็น 18% ของมูลค่าการท่องเที่ยวโลก รวมทั้งปัจจุบันที่มีระดับโลกาภิวัตน์
ขั้นสูงที่ประชากรของโลกถูกล้อมรวมกันทั้งด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและสังคมวัฒนธรรมมากขึ้นกว่าในอดีต

สถานการณ์ข้างหน้ายังมีความไม่แน่นอนสูง แต่ในวิกฤตย่อมมีโอกาสและสร้างบทเรียนเสมอ

สัปดาห์ที่ผ่านมาตลาดการเงินโลกเคลื่อนไหวเร็วตามความกังวลของนักลงทุน ดัชนีดาวโจนส์และเอส
แอนด์พี รวมถึงตลาดหุ้นไทยปรับลดลงทุบสถิติต่ำสุดในรอบหลายปี OECD (3 มี.ค. 63) มองเหตุการณ์เป็น 2
สถานการณ์ สถานการณ์แรก การแพร่ระบาดอยู่ในวงจำกัด โดยสถานการณ์ในจีนจะรุนแรงสูงสุดในไตรมาส 2
และทยอยคลี่คลายลง ขณะที่สถานการณ์นอกจีนมีการแพร่ระบาดมากขึ้นแต่ยังอยู่ในวงจำกัด ซึ่งจะทำให้
เศรษฐกิจโลกปี 2563 ขยายตัวต่ำลง 0.5% แต่จะกลับมาดีขึ้นในไตรมาส 3 สถานการณ์ที่สอง การแพร่ระบาด
ขยายวงกว้าง ประเทศอื่นนอกจีนควบคุมสถานการณ์ไม่ได้ กรณีนี้ความเสียหายน่าจะสูงและกินเวลานานเป็นปี
ขณะที่ความเห็นของ IMF (4 มี.ค. 63) ระบุว่าผลกระทบจะทำให้เศรษฐกิจโลกขยายตัวต่ำกว่าปีก่อน แต่จะ
ลดลงเท่าใดคาดเดายาก ขึ้นกับความสามารถในการควบคุมการระบาดของประชาคมโลก แม้สถานการณ์จะ
รุนแรงแต่ในวิกฤตย่อมมีโอกาสและสร้างบทเรียนเสมอ รายงานของ World Economic Forum (2020)
นำเสนอกรณีศึกษาของจีนพบว่า การระบาดครั้งนี้ทำให้เห็นพัฒนาการหลายอย่าง อาทิ (1) ความร่วมมือ
ระหว่างรัฐบาลและเอกชนในการจัดการวิกฤติ COVID-19 ที่มีความโปร่งใส รับฟังความเห็นของประชาชน
ผ่าน Social Media ทั้ง WeChat และ Weibo (2) การดำเนินมาตรการทางเศรษฐกิจการเงินและการคลังที่
รวดเร็วเพื่อลดผลกระทบ และ (3) โอกาสใหม่ๆ ของภาคธุรกิจ วิกฤติครั้งนี้ช่วยให้เกิดการใช้ประโยชน์จาก
เทคโนโลยี มีการให้บริการแก่ผู้บริโภคทางออนไลน์มากขึ้นทั้งการค้า การศึกษา และธุรกิจบันเทิง ในระยะ
ข้างหน้า สิ่งสำคัญที่เราน่าจะได้เห็นจากเหตุการณ์นี้คือ การพัฒนาด้านสาธารณสุขและการยกระดับความ
ร่วมมือการทางแพทย์ทั่วโลกจะมีความสำคัญมากขึ้น การเปิดรับ Social Norms ใหม่ ๆ ที่เป็นผลพวงจากการ
ใช้ระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) อาทิ สังคมไร้เงินสด การทำงานทางไกล และ เหนือสิ่งอื่นใด
ประชาคมโลกต้องร่วมกันปฏิบัติตามมาตรฐานสุขภาพระหว่างประเทศเพื่อลดผลกระทบจากภัยคุกคามนี้ และ
เราจะผ่านเหตุการณ์นี้ไปด้วยกันเพราะ “We are in the same boat and live under the same sky”
(เสาวณี จันทะพงษ์ และคณะ, 2563 : ออนไลน์)

นโยบายของต่างประเทศ

นายริชี สุนด์ รัฐมนตรีคลังสหราชอาณาจักร ออกมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบอย่าง
รุนแรงจากการระบาดของโควิด-19 สถาบันอิสระเพื่อการคลังศึกษา (The independent Institute for
Fiscal Studies) ประเมินว่า "ต้นทุนโดยตรง" ของมาตรการต่าง ๆ ที่ออกมาตั้งแต่เดือน มี.ค. เพื่อบรรเทา
ผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 อยู่ที่ 1.9 แสนล้านปอนด์ หรือราว 7.4 ล้านล้านบาท เทียบเท่ากับ 9%
ของรายได้ประจำปีของทั้งสหราชอาณาจักร สัปดาห์นี้ รัฐบาลได้ประกาศมาตรการช่วยเหลือสำหรับกลุ่ม
กิจการด้านศิลปะ พิพิธภัณฑน์ โรงละคร และดนตรี มาตรการใหม่ของนายสุนด์รวมถึง โครงการคงการจ้างงาน

การยกเว้นภาษีบางประเภทและการยืดเวลาชำระหนี้ให้ธุรกิจ และยังมีสิทธิประโยชน์ด้านความเป็นอยู่เพิ่มเติมอีกหลายอย่าง หลายประเทศต่างก็มีการรับมือกับวิกฤตสาธารณสุขและการตกต่ำทางเศรษฐกิจ แม้ว่าวัตถุประสงค์บางอย่างจะเหมือนกัน แต่รายละเอียดของมาตรการรับมือแตกต่างกันไป หลายประเทศให้แรงจูงใจทางการเงิน เพื่อไม่ให้คนงานต้องตกงาน ได้แก่ 1) เทียวปันสุข แบบอังกฤษ ลดภาษีมูลค่าเพิ่มเหลือ 5% ช่วยโรงแรม ร้านอาหาร โรงหนัง สวนสัตว์ สวนสนุก 2) ไวรัสโคโรนา : ผู้นำเยอรมนีประเมินประชากร 58 ล้านคนในประเทศอาจติดโควิด-19 และ 3) โควิด-19 : สายการบินลูฟท์ฮันซ่ารับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล 3.15 แสนล้านบาท แลกรัฐถือหุ้น 20% เป็นต้น มีการพักการจ่ายภาษีและการให้เงินกู้กับบริษัทต่าง ๆ เพื่อช่วยให้พวกเขารับมือกับรายได้ที่หดหายไปจำนวนมหาศาล นอกจากนี้ยังมีมาตรการอีกหลายอย่างเพื่อช่วยบรรเทาปัญหาให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด หลายประเทศยังได้กั้นเงินส่วนหนึ่งในการช่วยระบบสาธารณสุขให้รับมือกับภาระที่เพิ่มขึ้นจากไวรัสด้วย

สหรัฐฯ ในสหรัฐฯ หัวใจสำคัญในการรับมือคือ รัฐบาลยุติความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การช่วยเหลือและการบรรเทาผลกระทบไวรัสโคโรนา (Coronavirus Aid, Relief, and Economic Security Act) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า Care Act กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund--IMF) ระบุว่าผลกระทบของโควิด-19 ต่อสหรัฐฯ อยู่ที่ 2.3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 70.9 ล้านล้านบาท) หรือราว 11% ของรายได้ประจำปีของสหรัฐฯ ผลกระทบนี้รวมถึงเงินพิเศษมากกว่า 5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 15.5 ล้านล้านบาท) ที่ทางการมอบให้ประชาชนในรูปของเงินคืนภาษีและสิทธิประโยชน์จากการทำงาน นอกจากนี้ยังมีเงินกู้ "ที่อาจไม่ต้องใช้คืน" สำหรับธุรกิจขนาดเล็ก เพื่อให้พวกเขาจ้างงานคนงานต่อไปได้ ในทางปฏิบัติอาจจะเรียกได้ว่าเป็นเงินให้เปล่า เพราะผู้กู้เงินไม่ต้องใช้เงินคืนเต็มจำนวน ถ้าพวกเขาเข้าเงื่อนไขที่กำหนด เงินจำนวน 2.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 7.76 แสนล้านบาท) สำหรับระบบตาข่ายความปลอดภัยด้านอาหารแก่คนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด ซึ่งรวมถึงการขยายโครงการที่ช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและครอบครัวในการซื้ออาหาร (บางครั้งเป็นที่รู้จักกันในชื่อ แสตมป์อาหาร) การออกกฎหมายในเวลาต่อมายังมีผลทำให้มีการใช้จ่ายเงิน 1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 3.1 ล้านล้านบาท) ในด้านที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขเพิ่มเติมด้วย โดยในจำนวนนี้ 1 ใน 4 มีการใช้ในการเพิ่มการตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่โดยเฉพาะ

เยอรมนี วิกฤตที่เกิดขึ้นทำให้ภาวะเกินดุลทางการเงินของเยอรมนีจะต้องยุติลง หลังเกินดุลมาตั้งแต่ปี 2012 เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบมาจากเศรษฐกิจตกต่ำ แต่ส่วนหนึ่งก็มาจากการตัดสินใจทางนโยบายของเยอรมนีเอง เยอรมนีต้องใช้งบประมาณพิเศษซึ่ง IMF ระบุว่าอยู่ที่เกือบ 5% ของรายได้ทั้งประเทศ เพื่อครอบคลุมรายจ่ายด้านสาธารณสุข รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันและการวิจัยค้นคว้าวัคซีนป้องกันโควิด มีการขยายระบบความช่วยเหลือทางการเงินที่มีอยู่ในการช่วยบริษัทต่าง ๆ ให้ว่าจ้างพนักงานต่อไป ด้วยการให้ทำงานน้อยลง และลดเซยรายได้ที่หายไปของพนักงาน โครงการนี้ หรือที่รู้จักกันใน

ภาษาเยอรมันว่า **Kurzarbeit** ได้รับการยอมรับว่า มีส่วนช่วยทำให้การว่างงานไม่สูงขึ้นมาก ในช่วงหลังเกิดวิกฤตการเงินในปี 2008-2009 นอกจากนี้ยังมีเงินให้เปล่าแก่เจ้าของธุรกิจขนาดเล็ก และคนที่จ้างงานตัวเอง และยืดเวลาการจ่ายภาษีโดยไม่คิดดอกเบี้ย มาตรการเพิ่มเติมในช่วงต้นเดือน มิ.ย. มีการเพิ่มเงินให้เปล่าแก่บริษัทขนาดเล็ก การสนับสนุนและการลงทุนในเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบดิจิทัล การลดภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราว โดยมีการให้เหตุผลว่า การลดภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราวจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริโภคจับจ่ายใช้สอย อาจจะมีการซื้อหาเครื่องใช้ต่าง ๆ ใหม่แทนที่จะชะลอออกไป

ฝรั่งเศส ได้ออกกฎหมายให้มีการเพิ่มการใช้จ่ายโดยรวม โดย IMF ระบุว่า เทียบเท่า 5% ของรายได้ต่อปีทั้งประเทศ และขณะนี้กำลังมีการพิจารณาเพิ่มการใช้จ่ายต่อไป ฝรั่งเศสได้ใช้มาตรการหลายอย่าง รวมถึงการส่งเสริมประกันสุขภาพ การช่วยเหลือทางการเงินแก่ธุรกิจขนาดเล็ก และคนทำงานอิสระ ขยายสิทธิประโยชน์การว่างงานที่กำลังจะหมดเขตออกไป เลื่อนกำหนดการจ่ายเงินประกันสังคมและภาษีออกไป และมีการประกาศแผนการเพิ่มเติมสำหรับอุตสาหกรรมยาน-ยนต์ โดยการส่งเสริมให้ผู้ผลิตรถยนต์กลับมาผลิตรถยนต์ในฝรั่งเศส

สหภาพยุโรปทำอะไรบ้าง ประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ทั้ง 3 แห่งคือ สหรัฐฯ เยอรมนี และฝรั่งเศส ได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สายการบินต่าง ๆ ซึ่งเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมแรก ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 การรับมือของสหภาพยุโรป ก็สัมพันธ์กับของฝรั่งเศสและเยอรมนี ซึ่งผู้นำของทั้งสองชาติเป็นกุญแจสำคัญในการผลักดันให้มีการรับมือ แม้ว่าประเทศอื่น ๆ อย่างสเปนและอิตาลี จะเป็นชาติที่ได้รับผลประโยชน์หลัก มาตรการรับมือของสหภาพยุโรปมีมูลค่ามากกว่า 5 แสนล้านยูโร (ประมาณ 1.7 หมื่นล้านบาท) มีมาตรการที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากวิกฤตด้านสาธารณสุขครั้งนี้โดยเฉพาะ รวมถึงการช่วยเหลือบุคคลและบริษัทต่าง ๆ ทำให้มีส่วนช่วยพนักงานและการจ้างงาน แต่ก็ยังมีการโต้เถียงกันทางการเมืองว่า การช่วยเหลือประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป จะอยู่ในรูปของเงินให้เปล่าหรือเงินกู้ ได้แก่ 1) โควิด-19 : เศรษฐกิจโลกจะฟื้นตัวได้อย่างไรหลังวิกฤตไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ นี่คือการเป็นไปได้ 4 รูปแบบ และ 2) โควิด-19 : ธนาคารโลกแนะรัฐเร่งสร้างงาน คาดเศรษฐกิจไทยต้องใช้เวลาฟื้นฟูอย่างน้อย 2 ปี เป็นต้นมีการผ่อนคลายกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสหภาพยุโรปที่กำหนดเรื่องการเงินของรัฐบาล (ปกติจะจำกัดการกู้ยืม) และการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคธุรกิจ (การกำหนดว่าความช่วยเหลือภาครัฐจะต้องช่วยยูติความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม) เพื่อให้ประเทศสมาชิกมีความยืดหยุ่นมากขึ้นในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของตัวเอง **เปรียบเทียบการรับมือ** การเปรียบเทียบระดับการรับมือของทางการไม่สามารถเทียบกันได้ตรง ๆ นักวิเคราะห์ที่ใช้ตัวเลขที่แตกต่างกันไปจาก IMF โดยมาตรการของ IMF ที่มีการนำใช้ทั่วโลก ไม่ได้รวมตัวเลขของสหราชอาณาจักรในสัดส่วนรายได้ของทั้งประเทศในทุกกรณี สถานการณ์กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มาตรการบางอย่างก็เป็นการเพิ่มการใช้จ่ายโดยตรง บางมาตรการก็เป็นการอนุญาตให้ประชาชนและบริษัทต่าง ๆ ชะลอการจ่ายเงิน นอกจากนี้ก็มี

เงินกู้และการรับประกันเงินกู้ กรณีส่วนใหญ่มักเป็นการช่วยเหลือชั่วคราว แม้ว่าการรับประกันเงินกู้จะต้องใช้เงินคืน แต่เงินกู้บางก้อนของรัฐบาลก็ไม่ได้รับชำระคืน สิ่งที่ชัดเจนก็คือ ไม่ว่าจะเปรียบเทียบกันด้วยมาตรฐานใด การรับมือวิกฤตนี้ของสหราชอาณาจักรและประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ใช้เงินจำนวนมหาศาล (แอนดรูว์ วอล์กเกอร์, 2020 : ออนไลน์)

งานวิจัยต่างประเทศ

Rahmiye Figen Ceylan และคณะ กล่าวไว้ว่า เช่นเดียวกับสงครามและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง โรคติดต่อได้เปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและการเมืองของโลกตลอดประวัติศาสตร์ ในปี 2020 โลกเผชิญกับ COVID-19 ซึ่งเป็นไวรัสที่มีประสิทธิภาพทั่วโลกซึ่งนำไปสู่การสูญเสียจำนวนมากและความตื่นตระหนกทางเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากสภาวะทางจิตสังคมที่ชัดเจน การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นจากการระบาดใหญ่ของ COVID-19 เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การหารือถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจจากโรคระบาดระดับโลกและระดับภูมิภาคก่อนหน้านี้จึงถือว่าเป็นประโยชน์ งานวิจัยนี้ประเมินโรคระบาดที่เป็นที่รู้จักส่วนใหญ่และผลกระทบต่อเศรษฐกิจศาสตร์และการเมืองสังคมโดยการทบทวนวรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์ นอกเหนือจากเอกสารประกอบและการสังเกตจำนวนมากเกี่ยวกับกระบวนการที่ดำเนินอยู่ เราประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโควิด-19 และวิธีที่เป็นไปได้ในการเอาชนะผลกระทบเหล่านี้ มาตรการทางเศรษฐกิจและสังคมที่เร่งด่วนที่สุดที่จำเป็นในการต่อสู้กับผลกระทบด้านลบของโรคติดต่อนั้นเกี่ยวข้องกับการว่างงานโดยมีผลกระทบด้านรายได้และความมั่นคงของทุกภาคส่วน เพื่อป้องกันการว่างงานอย่างต่อเนื่อง ภาคบริการ การค้าปลีก และแม้แต่ภาคอุตสาหกรรมจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน นอกจากนี้ เราได้หารือถึงความจำเป็นในการจัดระบบเงินทุนและการจัดการด้านความยั่งยืนของบริการด้านการดูแลสุขภาพใหม่เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต (Rahmiye Figen Ceylan และคณะ, 2020 : Ceylan)

Fernando Almeida และคณะ กล่าวไว้ว่า โควิด-19 ได้ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจโลก กิจกรรมทางธุรกิจ และผู้คน แต่การแปลงเป็นดิจิทัลยังช่วยให้บริษัทหลายแห่งปรับตัวและเอาชนะสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดจาก COVID-19 ได้ การเติบโตของการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันของผู้คนและบริษัทเพื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่ธรรมดาเป็นข้อพิสูจน์ของกระบวนการเร่งความเร็วทางดิจิทัล การศึกษาเชิงสำรวจนี้วิเคราะห์ผลกระทบของกระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลในธุรกิจ 3 ด้าน ได้แก่ แรงงานและความสัมพันธ์ทางสังคม การตลาดและการขาย และเทคโนโลยี ผลกระทบของการทำให้เป็นดิจิทัลนั้นคาดว่าจะเข้าไปในแต่ละพื้นที่ และจะส่งเสริมให้เกิดผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลใหม่ ๆ ตามหลักการของความยืดหยุ่น นอกจากนี้ วิธีการทำงานใหม่ๆ จะส่งเสริมความต้องการผู้มีความสามารถใหม่ๆ โดยไม่คำนึงถึงสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของผู้คน ยิ่งไปกว่านั้น การรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์และความเป็นส่วนตัวจะกลายเป็นสององค์ประกอบหลักที่จะสนับสนุนการพัฒนาแบบบูรณาการของโซลูชันเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง ปัญญาประดิษฐ์ บิ๊กดาต้า และวิทยาการหุ่นยนต์ (Fernando Almeida และคณะ, 2020 : Online)

จากงานวิจัยต่างประเทศทั้งสองงานวิจัยพบว่าจากสถานการณ์โควิด-19 ได้รับผลกระทบมากมายทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเข้าใจคือ มาตรการทางเศรษฐกิจและสังคมที่เร่งด่วนที่สุดที่จำเป็นในการต่อสู้กับผลกระทบด้านลบของโรคติดต่อนั้นเกี่ยวข้องกับการว่างงานโดยมีผลกระทบด้านรายได้และความมั่นคงของทุกภาคส่วน เพื่อป้องกันการว่างงานอย่างต่อเนื่อง ภาคบริการ การค้าปลีก และแม้แต่ภาคอุตสาหกรรมจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน นอกจากนี้วิธีการทำงานใหม่ๆ จะส่งเสริมความต้องการผู้มีความสามารถใหม่ๆ โดยไม่คำนึงถึงสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของผู้คน ยิ่งไปกว่านั้น การรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์และความเป็นส่วนตัวจะกลายเป็นสององค์ประกอบหลักที่จะสนับสนุนการพัฒนาแบบบูรณาการของโซลูชันเทคโนโลยี

แนวทางการแก้ไขทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19

1.ระยะสั้น 2-3 ปีต่อจากนี้

เป้าหมาย เข้าใจร่วมกันว่าต้องรัดเข็มขัด ทุกคนอยู่ได้พอควรไม่ถูกบีบคั้นมาก รัฐบาลทำให้เศรษฐกิจออกจากวิถีบริโภคและลงทุนต่ำ พึ่งพาตนเองเป็นหลัก ใช้เงินให้ถูกจุด

โครงการ

1. ให้มีมาตรการรายได้ขั้นต่ำแบบถ้วนหน้า เน้นที่ครัวเรือนระดับล่าง ที่ไม่มีช่องทางหารายได้ในช่วงวิกฤตในช่วง 2-3 ปี ข้างหน้า รายได้ขั้นต่ำนี้ ไม่ต้องมาก อาจจะครัวเรือนละ 5,000 บาท ครอบครัวโตมีเด็กเพิ่มอีกคนละ 10,000 บาท

2. นอกเหนือจาก 1 แล้ว ต้องเพิ่มรายได้ให้ผู้ตกงาน โดยมีโครงการจ้างงานในทุกอำเภอ จังหวัด ที่โยงกับเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว เช่น ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ พลังงานทางเลือก การสร้างและดูแลสวนสาธารณะใหม่ๆ สนามเด็กเล่น โดยใช้ที่ดินของรัฐซึ่งถูกทิ้งร้างอยู่ มีหลายแห่งทั่วประเทศ โครงการฟื้นฟู ป่า อุทยาน ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้วแต่เสื่อมโทรมไป โครงการสาธารณสุขโรคอื่นๆ ที่ท้องถิ่นยังขาดแคลน และจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ เหล่านี้เมื่อการท่องเที่ยวกลับมาเป็นปกติได้ก็จะยิ่งทำให้เมืองไทยน่ามาเที่ยวมากขึ้นทั้งกับพวกเราเองด้วย

3. กำหนดให้นายจ้างไม่ปลดคนงานโดยรัฐช่วยจ่ายบางส่วนของค่าจ้างเป็นรายหัว

การช่วยให้บริษัทอยู่รอดได้แม้จะชั่วคราว จะช่วยให้ทางการมีเวลาเตรียมการฝึกอบรมที่จำเป็นต่อการทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และพัฒนาบุคลากรสายอาชีพด้านต่างๆ ให้รองรับกับความพยายามเข้าสู่ Thailand 4.0 ในปัจจุบัน การฝึกอบรมภาคปฏิบัติ on-the-job training ประสบความสำเร็จมากกว่าการให้อุปกรณ์ใหม่ (retooling) แก่คนงานที่ถูกลดยแพ การฝึกฝนใหม่ก็สำคัญอย่างยิ่งในการช่วยให้คนงานเหล่านั้นได้เรียนรู้ทักษะ ความสามารถใหม่ เช่นเดียวกับการสร้างงานให้นักศึกษาที่เพิ่งเรียนจบ

4. จัดให้มีสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำสำหรับผู้จบการศึกษาใหม่เพื่อ start up ในกิจการใหม่ๆที่เป็นไปได้ อาจทำเป็นกลุ่ม (มีงานศึกษาที่ชี้ว่าส่วนหนึ่งของคนรุ่นใหม่-gen y-ชอบทำงานอิสระแบบไม่มีนายจ้าง) สำหรับผู้ที่ต้องการงานประจำ มีโครงการจ้างงานแบบมีอาสาสมัครวัยวิฤตการเงิน 2540 ที่รัฐบาลกู้เงินจากญี่ปุ่นจ้างผู้สำเร็จ ป.ตรีใหม่ๆ ไปทำงานในพื้นที่ ที่เป็นประโยชน์กับคนในท้องถิ่น เช่นเป็นนักบัญชี ช่วยเพิ่มทักษะด้านไอที ในหน่วยงานท้องถิ่น ช่วยดูแลผู้สูงอายุ ฯลฯ

5. เสริมสภาพคล่องของ เอสเอ็มอี โดยเฉพาะในภาคเกษตร รวมทั้งมีโครงการฝึกอบรม เสริมประสิทธิภาพการเป็นผู้ประกอบการ ทั้งในเรื่องการทำบัญชี การจัดการการเงิน การเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ ต่างๆ ฯลฯ

6. ยกเลิกกฎเกณฑ์ที่เอื้อต่อการผูกขาดในอุตสาหกรรมที่ปิดกั้นพัฒนาการของธุรกิจเอสเอ็มอี ซึ่งหากทำได้ จะมีธุรกิจขนาดเล็ก กลาง เกิดขึ้นได้มากมาย และเป็นแหล่งจ้างงาน โดยเฉพาะ ในอุตสาหกรรมเบียร์ และน้ำมา

7. ทุกคนต้องรักกัน ช่วยกัน คิดถึงมาตรการภาษี ที่จะเพิ่มรายได้รัฐบาลได้ทันที อาทิ เร่งจัดระบบเก็บภาษี platform economy ต่างๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น Grab ซึ่งสามารถทำได้ทันที นอกจากนั้นให้รัฐขอเก็บภาษีความมั่งคั่ง (wealth levy) เป็นการพิเศษจากผู้มีเงินได้ต่อปีเกินกว่าเกณฑ์ขั้นสูงที่จะกำหนด แล้วนำมาช่วยแก้ปัญหาผลกระทบของโควิด สำหรับนิติบุคคล ให้เป็นส่วนหนึ่งของ Corporate social responsibility

8. รัฐให้แรงจูงใจธนาคารให้สินเชื่อธุรกิจแบบที่ให้กับนักศึกษา คือจ่ายเงินคืนเมื่อมีกำไร ทั้งนี้เพื่อชะลอจำนวนคนตกงาน เมื่อธุรกิจต้องปิดกิจการเพราะไม่มีเงินจ่ายหนี้

2.ระยะปานกลาง 5-10 ปี

เป้าหมาย สู่อนาคตเศรษฐกิจสีเขียวที่ยั่งยืนในแนวทางใกล้เคียงกับแผนการ BCG ของรัฐบาลปัจจุบัน พร้อมระบบสาธารณสุขและสวัสดิการสังคมที่ดี

โครงการ

1. สร้างแหล่งความเติบโตทางเศรษฐกิจสู่เศรษฐกิจสีเขียว เช่นอุตสาหกรรมรถยนต์ไร้เชื้อเพลิง ไฟฟ้า รถอีวี การเกษตรสีเขียว พลังงานทางเลือก รัฐบาลควรยกเครื่องการใช้พลังงานทั้งระบบ ไม่เพียงแต่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ในอีก 35 ปี แต่เตรียมตัวเพิ่มจีดีพีด้วยเศรษฐกิจสีเขียว แม้ว่าการลดปัญหาโลกร้อนอาจไม่ช่วยปัญหาการระบาดของโควิดทั่วโลกโดยตรง แต่จะช่วยป้องกันการระบาดโรคใหม่ในอนาคต อีกทั้งยังพิบัติอื่นๆ ได้

2. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองระดับจังหวัด ภูมิภาค “สร้างบ้านแปงเมือง” ใช้หลักการราษฎรในพื้นที่ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ โดยภาครัฐส่งเสริมช่วยจัดหาเงินทุน ในช่วงแรกอาจเริ่มจาก เช่น ใช้เงินบางส่วนของเงินที่สนนล้านบาทเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังโควิด ซึ่งมีอยู่แล้ว และขั้นต่อไปส่งเสริมให้แต่ละจังหวัดหรือภูมิภาคคิด

มาตรการระดมทุนใหม่ๆ รวมทั้งการปฏิรูปภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การออกพันธบัตร และให้มีการกระจายอำนาจ โดยใช้ระบบการเลือกตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ

3. มีแผนการปรับระบบสวัสดิการของไทยเป็นระบบถ้วนหน้า โดยมีระบบสุขภาพเป็นแกน และมีแผนปฏิรูปภาษีรองรับ

4. รัฐบาลควรมีนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ ทั้งในด้าน การกระตุ้นอุปสงค์ สนับสนุนอุปทาน และ สร้างปัจจัยสนับสนุน รวมถึงได้มีการวาง Roadmap ผลลัพธ์เป้าหมายในการพัฒนา แบ่งเป็น ระยะสั้น ระยะกลาง และ ระยะยาว

5. รัฐบาลควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ บริษัท ที่ถือว่ามีความสำคัญเชิงกลยุทธ์ต่อเศรษฐกิจภายใต้การให้สินเชื่อที่ออกแบบจำเพาะเจาะจงกับธุรกิจรายตัว และหรือการแปลงหนี้สินเป็นทุน (ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, 2563 : ออนไลน์)

โครงการระยะยาวต้องใช้เวลาในการวางแผนและดำเนินการ ซึ่งบางเรื่องอาจเริ่มแล้ว แต่ต้องผลักดันให้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รัฐบาลที่มีเสถียรภาพทางการเมือง อุดหนุนระบบสุขภาพและสวัสดิการถ้วนหน้า กระจายอำนาจ ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ในระบอบรัฐสภาประชาธิปไตยตามแนวทางสากล จะมีโอกาสและสามารถจัดการกับผลกระทบของโควิด- 19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องสร้างสิ่งเหล่านี้ด้วย

สรุป

จากการศึกษาบทความวิชาการเรื่องนี้พบว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 และแนวทางการแก้ไขทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญและคิดหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญและร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น เพราะถ้าหากเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน ก็จะทำให้ประชากรทั่วโลกได้รับความลำบากในการใช้ชีวิตในภาวะเสี่ยงกับสถานการณ์โควิด-1

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

มาตรการการเงินการคลังที่จะเสนอให้รัฐนำมาใช้แก้ปัญหา

1. นโยบายการคลัง - ต้องยิ่งใหญ่ ครอบคลุม และยาวนาน ประเมินว่าในภาวะที่ประเทศกำลังเผชิญความท้าทายจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 นโยบายการคลังควรครอบคลุมในหลายมิติดังนี้ 1) การจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอเพื่อเสริมศักยภาพด้านสาธารณสุข 2) การจัดหาและกระจายวัคซีนที่คุณภาพ 3) การ

ออกมาตรการเยียวยา ที่ครอบคลุม เพียงพอ และเหมาะสมกับสถานการณ์ 4) การใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เมื่อสถานการณ์กลับเข้าสู่ภาวะปกติ 5) การใช้จ่ายเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อรับความท้าทายหลังโควิด-19 ทั้งนี้ สิ่งที่รัฐบาลอาจพิจารณาดำเนินการเพิ่มเติมได้แก่ 1) เพิ่มการให้ความช่วยเหลือแรงงาน ลดค่าใช้จ่าย และชดเชยการขาดรายได้ของครัวเรือน 2) ให้เงินเยียวยา เงินอุดหนุนสภาพคล่อง และโครงการค้ำประกันสินเชื่อ แก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมถึงอาชีพอิสระ 3) ให้เงินอุดหนุนค่าจ้างเพื่อให้บริษัทในพื้นที่ และธุรกิจที่ได้รับผลกระทบยังคงรักษาการจ้างลูกจ้างไว้ 4) สนับสนุนในการพัฒนาทักษะแรงงาน และให้ธุรกิจเกิดการเปลี่ยนแปลงไปทางดิจิทัลมากยิ่งขึ้น 5) เตรียมโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพต่อเศรษฐกิจและการจ้างงาน และเตรียมมาตรการผ่อนคลायข้อจำกัด และเพิ่มแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้น การลงทุน ภายในประเทศหลังสถานการณ์โควิด-19 ดีขึ้น

2. นโยบายการเงิน – ควรออกจากกรอบเดิม มองว่านโยบายการเงินควรมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการฟื้นตัว และบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยปรับปรุงนโยบายเดิม และพิจารณาเครื่องมือรูปแบบใหม่ที่ก้าวออกจากกรอบการทำงานนโยบายการเงินแบบเก่า คือ 1) พิจารณาผ่อนคลายนโยบายการเงินเพิ่มเติมเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ 2) รักษาสภาพคล่องในระบบให้มืออย่างเพียงพอ และเตรียมอัดฉีดสภาพคล่องเพิ่มเติม เพื่อชดเชยสภาพคล่องที่อาจหดหายไปจากเศรษฐกิจที่หยุดชะงัก และรักษาเสถียรภาพของระบบการเงิน 3) มาตรการบรรเทาภาระหนี้ของลูกหนี้ โดยคำนึงถึงการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงิน ในสถานการณ์ปัจจุบัน การเลื่อนการชำระหนี้ ลดภาระหนี้ และการปรับโครงสร้างหนี้ 4) มีมาตรการให้ความช่วยเหลือด้านสภาพคล่องเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือครัวเรือนและธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจหยุดชะงัก ผ่านระบบธนาคาร โดย ธปท. และ 5) กฎเกณฑ์ กฎระเบียบของมาตรการที่ออกมาก่อนหน้านี้อาจมีความเข้มงวดเกินไปและไม่สร้างแรงจูงใจให้สถาบันการเงิน หรือผู้ได้รับผลกระทบเข้าร่วมโครงการได้ จึงมีความจำเป็นต้องเร่งแก้ไขให้นโยบายใช้ได้ผลเต็มที่มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และเกียรติชัย โสภานเสถียรพงศ์. (2563). ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจสังคมหลังโควิด-19. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: https://www.matichon.co.th/article/news_2288133.
- สมชัย จิตสุชน. (2564). *ผลกระทบทางสังคมของการระบาดโรคโควิด-19 ระลอกใหม่และมาตรการที่ควรมี*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).
- สุพัตรา รุ่งรัตน์, ชูลพีกอร์ มาโซ และยุทธนา กาเต็ม. (2564). *ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองยะลา จังหวัดยะลา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- เสาวณี จันทะพงษ์ และ ทศพล ต້องห้วย. (2563). ผลกระทบวิกฤต COVID-19 กับเศรษฐกิจโลก: This Time is Different. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_18Mar2020.aspx
- สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP) กองโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค. (2564). *รายงานผลการทบทวน*. ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคโควิด-19 ในระดับโลก และในประเทศไทย.
- แอนดรูว์ วอล์กเกอร์. (2020). โควิด-19: สหรัฐฯ และประเทศเศรษฐกิจใหญ่ในยุโรปปรับมือกับเศรษฐกิจตกต่ำอย่างไร. *BBC NEWS*. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/international-53354253>
- Almeida, F., Santos, J.D., & Monteiro, J.A. (2020). The Challenges and Opportunities in the Digitalization of Companies in a Post-COVID-19 World (Online). <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/9153093>, 19 กุมภาพันธ์ 2565.
- Ceylan, R.F., Ozkan, B., & Mulazimogullari, E. (2020). Historical evidence for economic effects of COVID-19 (Online). <https://link.springer.com/article/10.1007/s10198-020-01206-8>, 19 กุมภาพันธ์ 2565.